

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie).

Gesichtsverpleging of gezinsverpleging voor zenuwlijders?

II.

Zoo ook de krankzinnige moeder; al getrouwt zij het zich een tijdlang, de leiding van haar gezin en huishouden aan kinderen of anderen over te laten, zij zal bij oogenblikken hare macht willen hernemen, de leiding, die zij zoo noodig heeft, afstooten, en, onbewust van de gevolgen van haar waanzin, haar eigen gezin verwoesten. Zelfs bij jeugdigen van jaren gaat het niet. Ook al waren zij vroeger aan onderwerping gewoond, zoo ontwaren zij toch, dat de toon, waarop zij in hun abnormaal toestand behandeld worden; de heerschappij, die over hen wordt uitgeoefend; zoo verschillend is van de vroegere, dat zij als van zelf tot verzet en opstand geprikkeld worden. Zoo ook, dan is het voor hen zoo waar en noodig: vreemde oogen dwingen het best. M. a. w.: het afstand moeten doen van zelfbeheer en autoriteit maakt de verpleging van krankzinnigen in eigen kring onmogelijk. Verpleging in gestichten is voor hen onvermijdelijk; en hoe veel stof tot dank aan den Heere hebben wij dus niet, dat in ons vaderland de Christelijke liefde hare roeping heeft begrepen om die verpleging ter hand te nemen en in de krankzinnigengestichten getracht heeft, het gezinsleven zoo veel mogelijk nabij te komen door het paviljoensysteem. Dat blijkt een uitzonderende uitwerking te hebben op vele dier lijders.

En nu onze hoofdvraag, tot welke beantwoording het bovenstaande ter voorbereiding strekt: Welke verpleging zal voor onze zenuwlijders het doeltreffendste zijn: gestichts- of gezinsverpleging? Eene vraag, die in onze dagen zoo dringend is, nu aan een zijde de hoop verlevendigd is, dat die zaak ter hand zal worden genomen, en aan de andere zijde de vraag om voortlichting en hulp al luider wordt, tengevolge van het schrikbarend toenemen getal patiënten. In alle standen der maatschappij (betrekkelijk in de hoogere het meest) neemt het getal der slachtoffers van de overdevrende spanning onzer maatschappij met den dag toe, en wordt het hoog tijd de gevolgen van die misstanden met Christelijken moed onder de oogen te zien.

Ter beantwoording der vraag zou het zeker noodig zijn, een juiste omschrijving te geven van wat wij onder zenuwlijders hebben te verstaan; ook of er, en in hoeverre, verband bestaat tusschen die krankheid en krankzinnigheid; waar de grens gelegen is, die bepaalt, waar krankzinnigheid aanvangt, en meer andere vragen, wier beantwoording wij, leken op wetenschappelijk terrein, overlaten aan onze geleerde psychiaters. Maar waar ook zij aan de ervaring hare betekenis niet onttogen, dringt de liefde tot die patiënten ons, al vast, ook aan hun oordeel onze opmerkingen te onderwerpen. En dan is naar aanleiding van die gewaande of bestaande verwantschap aan krankzinnigheid onze eerste raadgeving: Laat den zenuwlijder nooit bemerken, dat hij voor hem vreest, dat hij tot krankzinnigheid zal vervallen; vermijd zelfs allen schijn daarvan. Er zijn er onder die patiënten, die zelve gevoelen, dat hunne overspanning hen tot abnormale handelingen zou drijven, die zelve reeds met zorg daarvoor vervuld zijn: tracht hun, zoo mogelijk, die vrees te ontnemen. Niets staat hunne herstelling zoo in den weg, als juist de angst daarvoor, en alles moet dus aangewend worden, om hen te doen verstaan, zoo mogelijk te overtuigen, dat bij hen van krankzinnigheid geen sprake is. Zelfs zouden wij dezen regel doorgevoerd wenschen bij die patiënten, bij wie zich reeds een „lidde fixe“ gevestigd heeft. Een niet ongewoon verschijnsel bij zenuwlijders, en dat ongetwijfeld reeds heeft naar abnormale werking der geestvermogens, maar dat bij verstandige leiding toch ook weder verdwijnen kan.

Waar bij krankzinnigen de gedachte aan herstelling vaak zeer verre, bij sommigen zelfs de toestand hopeloos is, daar moet bij zenuwlijders niet alleen de hoop op herstel zeer levendig worden gehouden, maar alles in hunne behandeling daarop zijn aangelegd. Overspanning is bijna altijd de oorzaak hunner krankheid, hetzij door te zwaren geestesarbeid, hetzij door de gelaagde overprikkeling in de concurrentie om het bestaan; of wel te sterke aandringen en gemoedsbewegingen, aangrijpende teleurstellingen en levensomstandigheden: alle oorzaken van krankheid, waartegenover rust het eerste en soms voldoende geneesmiddel is. Voor zenuwlijders is herstel zeer mogelijk onder den zegen des Heeren, en dat uit zicht op herstel moet hun steeds voor oogen gehouden worden, zoo mogelijk hunne ernstige medewerking daarin worden gewekt en aange wakkerd.

Door het, zoo als wij meenen, wegzinken hunner krachten, hebben zij een sterke neiging tot apathie; modeloos klagend en zuchtend, willen zij liefst zich bij de pakken lietdigen nederleggen, en daarom moet een eerste streven zijn, hunne aandacht af te trekken van eigen persoon en kwalen, en te vestigen op andere personen en omstandigheden, en hunne belangstelling daarin op te wekken.

Om daartoe te geraken is verwijdering uit eigen kring bealst noodzakelijk. In eigen kring toch, hetzij dien van arbeid, hetzij van gezin, is de aanleiding tot hun ziekte opgekomen, en ook al kon men in dien kring de vereischte rust verschaffen, dan zou toch alles wat hen omgeeft, een gedurige heenwijzing en dus herinnering zijn aan wat hunne krankheid veroorzaakte, waardoor gedurig hunne herstelling zou worden belemmerd. Zij het dus om andere oorzaken dan bij krankzinnigen, maar ook de zenuwlijders kunnen niet, met hoop op goeden uitslag, in eigen kring verpleegd worden. Zelfs niet door eigene familiebetrekkingen in nieuwe kringen. Absoluut moet alles afgesneden worden, wat aan den vroegere levenskring herinneren kan. Een geheel nieuwe kring moet voor hen gezocht worden, opdat aan hunne gedachten een geheel nieuwe loop worde gegeven. Zal er rust in hun gemoed, en dus kalmte in het zenuwleven, komen, dan moet tijdelijk voor goed met het oude worden gebroken. Dat men bij zulk een verplaatsing vooral lette op voor zenuwlijders gewenschte lichtstrekken, spreekt van zelf. Doch dit behoort meer tot het medisch terrein, waarop wij ons opzettelijk niet begeven.

Maar bij zulk een overplaatsing drage men vooral zorg, dat zij gebracht worden in zulke kringen, die wat levenstoestand en beschaving betreft, zoo veel mogelijk overeenkomen met dien,

welken zij verlaten. B.v. een patiënt uit den hooger stand der maatschappij te brengen in een zeer eenvoudig, burgerlijk gezin, zou te groot contrast voor hem zijn, en gesteld zelfs zijn goeden wil, om zich daarin te schikken, een inspanning, een overwinning op zich zelve van hem vorderen, die vooral in den eersten tijd zijne geloofwaardigheid niet zou bevorderen. Wat eenigzins kan moet aangewend worden, om hem zich zooveel mogelijk op zijn gemak te doen gevoelen. Niet, dat wij alle inspanning zouden afkeuren. Integendeel, die moet zelfs gezocht worden, maar dan zulk een, die past aan zijne krachten, zijn aard en aanleg. Dat is juist een der geschiktste hulpmiddelen, om aan zijn gedachten een andere richting te geven.

Dat die lijders moeten worden overgeplaatst in kringen, waar de rust in Jezus Christus gezocht en ook gekend wordt, gelijk ook de gave, om zich zelve te verloochenen, en zich te wijden aan zulke verpleging, zal onder Christenen wel geen betoog behoeven. De meest geoeefende in humaniteit kan niet presteeren, wat een eenvoudig discipel des Heeren vermag, die door Zijn Geest wordt geleid. Gemaakde schenkt vaak gaven, waaraan de wereld gansch vreemd blijft, ook voor de zieken-verpleging.

Op de vraag nu, of zulk een verpleging het best in gestichten, of minstens even goed als in gewone gezinnen, kan geschieden, meenen wij beslist ontkennend te moeten antwoorden, en zulks om de volgende redenen.

Reeds de gedachte van in een gesticht geplaatst te worden, heeft voor menigen lijder iets afstootends. Dat moge voor een groot deel het gevolg zijn van het vroegere oordeel over gestichten, die meer aan een kazerne deden denken dan aan een vriendelijk tehuis, ook doordat velen nog onbekend zijn met hetgeen de Christelijke opvatting en liefde in de hervorming van vele gestichten reeds heeft weten te bewerken; — het feit is niet te loochenen, dat de gedachte aan een gesticht afschrikt. Een patiënt daarover heen is, moet een geruime tijd verloop.

Eene andere reden, waarom wij gestichtsverpleging voor zenuwlijders minder wenschelijk achten, is, dat zij tot op zekere hoogte van zelfstandig zelfbeheer moeten afzien. Dat is een onvermijdelijk gevolg van de inrichting der gestichten. De goede gang der zaken eischt een zekere schikking naar de vastgestelde orde; de richtige verpleging stelt niet alleen levensregelen, maar ook tal van verordeningen, die nageleefd moeten worden. De patiënten komen onder een geregeld leiding, en moeten die leiding volgen. Nu zullen vele zenuwlijders zich daarin nog al schikken; het eigenaardige van hun toestand is, dat zij zich liever, machteloos als zij zich gevoelen, laten leiden, dan eigen wil uitspreken en doorzetten. Daartoe ontbreekt hun de noodige werkkraft.

Maar dat is juist, wat bij hen bestreden moet worden. Hebben zij leiding noodig, dan geschiedt dat zoo bedektelijk, dat zij dat niet bemerken, en in de meening gebracht worden, dat zij handelen naar eigen zin en wil. Voor hen is een eerste eisch, dat hunne verkracht worde opgewekt of geprikkeld, om zelfstandig te handelen. Zij mogen zelfs het vermoeden niet krijgen, dat een ander voor hen beslist, en hunne handelingen bepaalt. Daarom moeten zij (minstens voor zoover dat mogelijk is) de vrije beschikking houden over hun doen en laten. Het belemmert alle inspanning van eigen wilskracht, als hun die, zij het ook gedeeltelijk, ontnomen wordt. En het is juist het opwekken van die inspanning, waarop hoofdzakelijk moet worden aangestreefd.

Eene andere schaduwzijde van de gestichtsverpleging is de uitsluiting uit de maatschappij. Niet, dat een gesticht buiten de maatschappij staat, en daarvan afgesloten is, maar het gestichtsleven staat op zichzelf; het kan niet medegaan in den gewonen maatschappijelijken gang van zaken, en moet natuurlijk op hen, die daarin leven, den indruk maken, dat zij van de maatschappij zijn uitgesloten. En die opvatting mag de zenuwlijder niet hebben.

(Slot volgt.)

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Wijckel en Balk, F. Diemer, te Aalst.

AANGENOMEN: Winterswijk, G. Renting, te 's-Gravenhage. — Kruiningen, H. W. Laman, cand. te Leiden.

BEDANKT: Langeslag en Blokzijl, H. W. Loman, cand. te Utrecht. — Tiel, G. Renting, te 's-Gravenhage. — Momminkendam, J. Zijl, te Koudekerke. — Jutrip — Hommerts, G. Ploos van Amstel, te Wons.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Slidrecht, F. Heinen, te Alblasdardam. — Exst, N. Renken, cand. te Groningen. — Randwijk en Lakemond, G. Nijhuis, te Veenendaal. — Makkum, W. Helleman, te Wapenveld. — Dongjum, D. Eddens, cand. te Groningen. — Aalsum en Oudestade, C. J. Oskan, cand. — Well en Ammerdoren, J. A. K. van Leeuwen E.H., te Avereest. — Oldam, J. N. Drost, cand. te Groningen.

AANGENOMEN: Wierum en Nes, J. Luring, cand. te Amsterdam. — Alkmaar, A. F. Krull, ja, te Mijdsrecht.

BEDANKT: Zuid-Scharwoude, J. Heep, te Wijdenes. — Harich, C. J. Oskan, cand. te Ouderijp. — Klaaswaal, Uiteijk en Waardhuizen, M. van Boven, te Oud-Beerland. — Lemels en Archem, B. C. Verhagen, cand. te Utrecht. — 's-Gravenhage, C. A. J. Visser, te Woudenberg. — Hulsdunen c.a., M. Jongebreur, cand. te Ouderkerk a/d IJssel. — Erichem en Vlijmen, A. Verwaal, cand. te Pijnacker. — Saaksum c.a., G. Stoel, te Burum. — Sneek, C. Menzel, te Beestervlaag. — Lobith, N. C. Renken, cand. — Slidrecht, F. Heinen, te Alblasdardam.

Geabonneerden op DE HERAUT wordt beleefd verzocht, de abonnementsgelden over het kwartaal, geëindigd 31 Dec. j.l., ten bedrage van f 1.20, per postwissel over te maken, welken men gelieve te adresseeren aan

De Administratie van „De Heraut“ Amsterdam.

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

DE ADMINISTRATIE.

Amsterdam, Jan. 1900.

Advertentien.

Zoo de Heere wil, hopen onze geliefde Ouders,

FREDERIK BRUNE

EN

RINSKE BOS,

op 10 Januari a.s. hunne

40-jarige Echtverbintenis

TE HERDENKEN.

Hunne dankbare kinderen,

Lollum, Januari 1900.

Voor de vele bewijzen van deelneming ontvangen bij het zoo smartelijk verlies mijner lieve Echtgenote betuig ik mede namens mijne kinderen mijn hartelijken dank.

W. J. SMIT.

Zwolle, 4 Jan. 1900.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,

WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

Waarschuwing

Kootwijks scholen.

HET BESTUUR maakt bij dezen bekend, dat de Heer G. DOCTER, die tot op heden voor Kootwijks scholen collecteerde, is ontslagen.

HET BESTUUR verzoekt den vrienden van het Christelijk onderwijs, geen giften voor Kootwijks scholen af te geven dan aan ons medebestuur H. DEKKER te Kootwijk, die alleen tegen vergoeding van reiskosten werkt, of aan den Heer JAN VAN KASTEEL, te Epe, daartoe door het Bestuur gemachtigd.

Aan elken gever wordt des verlangd, quittance gezonden.

Vriendelijk verzoeken wij den vrienden onze scholen, door hunne giften te steunen.

Het Bestuur voornemens:

A. JANSEN, Voorzitter.

D. HULLEMAN, Penningmeester.

Januari 1900.

Bij D. DONNER, te Leiden, is verschenen:

CALVIJNS INVLOED

OP DE

REFORMATIE in de NEDERLANDEN

voor zooveel die door hemzelf is uitgevoerd,

DOOR

Dr. F. L. RUTGERS.

Prijs f 2.75.

ENCYCLOPÆDIE

DER

Heilige Godgeleerdheid,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Drie Deelen, ingenaaid f 16.75; in drie halfdeelen banden f 21.25. (Losse banden per stuk f 1.—).

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

ROEKHADEL

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdam.

Pretoria.

Levensverzekering-Bank „KOSMOS“

gevestigd te ZEIST (Prov. Utrecht).

Goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 23 Februari 1862.

Directie: Jhr. F. H. VAN DE POLL en Jhr. F. VAN REENEN.

Volteekend Maatschappelijk Kapitaal f 1,800,000.—

Uitmo December 1898 bedroegen:

Met verzekerd kapitaal..... f 19,419,325.—

Met waarborgkapitaal..... „ 10,066,952.25 „

De uitbetaalde verzekeringen..... „ 9,713,122.63 „

(Het aandeel in de Winst voor verzekerd n van minstens f 1000.— verzekerd kapitaal bedroeg over 1898 10 pCt. der Jaarpremie, uit te keeren in twee ja. ly bestaan der verzekering.)

Verzekeringen van Kapitaal bij overlijden en bij leven.

Gemengde Verzekeringen. Uitzetverzekeringen.

Communiverzekeringen. Studiebeurzen.

Lijfrenten. Pensioenen.

volgens tarieven, welke naar de nieuwste gegevens berekend zijn.

Gunstige voorwaarden voor verblijf in Oost- en West-Indië en Transvaal.

Prospectussen en Formulieren kosteloos verkrijgbaar ten Kantore der Maatschappij te Zeist; bij Heeren Inspecteurs en Heeren Agenten.

VERSCHEENEN:

CALVINISM.

SIX STONE LECTURES

BY

Dr. A. KUYPER.

CALVINISM A LIFE SYSTEM; CALVINISM AND RELIGION; CALVINISM AND POLITICS; CALVINISM AND SCIENCE; CALVINISM AND ART; CALVINISM AND FUTURE.

Prijs gebonden f 2.50.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

ROEKHADEL

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdam.

Pretoria.

JOHANNES KRAMER & Co., DAM 15-17, AMSTERDAM.

Kopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIËN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO 1/2 pCt. onder prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.

Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 720.

Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:

Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNINGK VAN DER OYE.

Directoren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.

De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen

KAPITAAL en LIJFRENTE tot elk bedrag.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereniging:

Aan Contributie:

De W. G. te A. f 25; door den heer Johs. Krap te 's-Gravenhage afrekening f 50.50; door den heer J. Wolfswinkel te Schiedam te storting f 155; door Ds. G. Boekenooijen te St. Anna Parochie f 25; door Ds. H. Kuik te Patten f 11; door den heer J. Hartkamp te Maassluis uit Maassluis f 100 (de f 18.50 als uit Rozenburg verantwoord, kwam uit Schiphol); door den heer W. H. Slep f 85.50; door den heer Jb. Vinhuizen te Middelstum f 20.50; door den heer L. Hamersma van de halve stuwver. te Oosterbeem f 11.75; door den heer L. J. van Vels te Kuinre f 7.75; van Ds. R. van Giffen te Aalst f 10; door Ds. D. Prins te Oudega, (S) f 10; door den heer C. Brouwer te Oudekerk a/d IJssel f 119; door den heer G. Kuipers te Sprang f 21.50.

Aan Collecten (voor de Theol. faculteit):

Van de Ger. kerk te Amsterdam (1/2 coll.) f 265.581/2; van idem te Maassluis f 56.881/2; van idem te Hiljaard f 4.50; van idem te Dordrecht f 21; van idem te Vorden f 6.70; van idem te Winterswijk (2 halve coll.) f 20.821/2; van idem te Lutter f 5.821/2.

Aan Schenkingen:

Door den heer Johs. Krap van de Zondagschoolvereen. „De Waarheid zal u vrijmaken“ f 9.50; gevonden in de collecte te Amsterdam f 11; door Ds. C. L. F. van Schelven te Wageningen van de kinderen van schipper A. de Kleijn f 11; van N. N. i Obligatie fl. o/w. 1000 50 Ct. Z. Metaleek met coup. 1 Januari 1900; door den heer W. Minderaas giften gevonden in de collecten Ger. kerk te Rotterdam A f 4.

Voor het Studiefonds:

Van den heer M. N. Baert te Vlissingen f 8; door mevr. wed. A. H. de Hartog van de Zondagschool van wijlen Dr. A. H. de Hartog f 10.

S. J. SEEFAT, Penningmeester.

Hilversum.

VERSCHENEN:

Ignas Prinsloo.

Een verhaal uit den tijd der Voortrekkers

in Natal.

(Vervolg op „PIET UYS“).

DOOR

C. W. H. VAN DER POST,

te Fouriesmith (Oranje Vrijstaat).

Mot ongeveer 50 tekeningen van WILLIAM STEELINK.

Dit boek is het eerste dat de leden der Vereniging ter bevordering van Christelijke Lectuur voor hun lidmaatschap 1900 ontvangen.

Daar niemand gaarne wachten zou tot 1 Januari 1900 om kennis te maken met dit nieuwe verhaal van den beroemden schrijver, die thans ook onder de wapenen staat ter verdediging van zijn aangenomen vaderland, hebben de uitgever het nog in dit jaar verzonden zoodra het gereed was.

De leden der bovengenoemde Vereniging voor 1900 ontvangen het gratis. In den handel kost het f 1.20 ingenaaid en f 1.50 gebonden.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

ROEKHADEL

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdam.

Pretoria.

Gereformeerd Gymnasium,

te Amsterdam.

Sedert de laatste opgave ontving de Vereeniging voor Voorbereidend Universitair Onderwijs de volgende giften.

Genemuiden: A. J. L. f 11; A. A. d. J. f 11; Gebr. R. f 2; P. P. R. f 0.65; A. P. R. f 0.50; J. F. f 0.35; Gaast: Ds. H. v. D. f 1; A. K. f 1; K. H. f 0.50; G. D. f 1; Workum: H. f 1; J. C. N. f 0.50; L. C. N. f 1; Wed. H. S. f 1; Scharnegoutum: J. E. W. f 2.50; P. P. T. f 1; S. R. S. f 0.50; Bozum: I. H. f 1.50; H. T. O. f 0.50; Winsum: K. S. f 1; I. B. f 2.50; Sauwert: Wed. K. L. f 2.50; W. R. f 1; J. B. f 1; Loppersum: W. M. f 1; I. W. f 1; J. J. P. f 1; T. W. f 1; T. M. f 1; Groningen: P. D. f 2.50; Ds. L. B. f 2.50; Z. R. f 1; H. W. f 1; D. A. B. f 3.50; A. A. f 1; E. W. S. f 1; P. A. f 1; J. d. V. f 1; K. B. f 1; D. L. f 1; J. T. f 1; W. M. f 1; J. d. B. f 0.50; Meij. C. M. v. H. f 1; Meij. S. B. f 1; Wed. K. B. f 1; Zuidwold: H. J. B. f 2.50; B. A. f 2.50; R. v. W. f 1; R. S. W. f 1; E. d. V. f 1; K. R. B. f 1.50; J. W. f 2.50; E. P. E. f 1; Leegkerk: A. v. d. R. f 2; T. M. f 1; P. O. f 0.50; Wed. O. v. Z. f 2.50; Dokwerd: J. N. f 1; E. S. f 1; Meij. E. W. f 1; Spijk: B. S. f 2; M. D. f 2.50; W. O. f 2; T. v. d. P. f 1; S. M. f 2; Ds. H. M. f 1; J. O. f 1; B. f 1; Stedum: W. U. f 1.50; J. S. f 2.50; Appingedam: W. v. d. P. f 1; B. B. K. f 1; K. A. V. f 1; Wed. H. V. f 1; Oostwold: Z. J. K. f 1; S. f 1; O. K. K. f 1; J. H. f 1; J. S. S. f 1; J. M. f 1; Gebr. H. f 1; K. T. f 2.50; Bedum: Ds. J. M. S. f 1; H. M. f 0.50; A. W. J. f 0.50; G. P. f 1.

N.B. Niet vermeld zijn hier de bijdragen waarover per quantite wordt beschikt.

Boek- en Courantdruckerij: DE ROEYER, KROON & JAKELIS, Amsterdam.

Dit blad wordt Bijdragen van dit blad betreft. Het is ADMINISTRATIE, en kunnen voor het

Dan d

Op wat wij Noachitisch a de door Hem de bedeeeling toekomen, dat taak noodig a tig vraagstuk, droef misversta de mochte, het gen, en het va De gewone de Overheid h uit den Bijbel. zoo ver, dat bron van kenni gen ligt, ghe ongaarne den vorst, elk mini gemeester den wees in een I dat een tijdla Engelsche Parl aan ten slott moest maken, boodschap te o voor uw beslui weet dat Hij lang niet meer te wel nauwelijks a stelsel de eisel tend geloovige betrekkingen t kwam op onder der Roomsche e der Reformat of hij moest tot ren. En toen n met Rome, en brokatukken de in de landen d zelfde stelsel. mocht niemand moest lid der I ten onzent gold gezinde, een Doo kon niet in het O kon alleen wie li kerk was. En lang niet altoos gebracht, als st gold in onze Sta Nu vergist zie voudig een verli bedoelde. De be tijds gingen de maastaf, die vo ding' eender w kerkelijk gebied, dienovereenkom gewenschte polit dekte het ander. politieke uitsluit maar een uitslui ging, die uitwak de Gereformeer politieke en sto confessie. Er sp geen kerkelijke politieke beginne het best door kerkelijke confes dan ook kerkelijk

De Herk ba

De geest van be gebied der barmh de Heere den zijn ook Rome en Gri kerk de wereld be te prediken en de De heiden leerde van zich af te stoot Bood bij dezen of ger verborgen tegenin daarentegen, zoo s moet met lijfscap zich gelukkig achter heiden gaf slechts belangen te benad alleen van zijnen ove had. De heiden g wachte vroeg of la of aan de zulken, e positie te verbete